

4. Кисилевський Д. Індустріальні парки: який міжнародний досвід може застосувати Україна. Українська правда. 2021. 1 липня. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/07/1/675532/>
5. Шевчук Н. А. Світовий досвід розвитку індустріальних парків та їхні переваги для розвитку економіки України. *Проблеми та перспективи економіки та управління*. 2021. № 4(28). URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/262444/258872>
6. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз* : зб. наук. праць. 2018. Т. 28, № 1. С. 40-50.

Немченко Т.А.

канд.екон.наук, ст. викладач

Олійник М.Р.

студент групи УП-22М

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ВПЛИВ ВІЙНИ НА РИНОК ПРАЦІ

Військова агресія змусила мільйони українців втратити роботу та вимушено переміщатися як в середині країни так і за її межі. Рівень безробіття сягну критичних показників та сягнув вище 35% [1]. Війна яка триває в Україні несе з собою смерть та невинуваті людські страждання, також вона завдає глибокого та довготривалого нищівного удару по всіх секторах економіки країни. В зв'язку з різким спадом економічної активності прифронтових територій та окремих областей, які були потужними промисловими зонами країни та високої міграції з них населення працездатного віку в зв'язку з втратою роботи та безпечності проживання все разом спричинило кризу ринку праці.

Звісно, маємо визнати, що в період війни будь які дослідження чи опитування ринку праці не мають ніякого відношення до реальності, оскільки, офіційно центри зайнятості показують, що на початок вересня безробітних 300 тис. осіб, а по факту роботу втратило 5 млн. українців. За даними експертів ринку праці показники безробіття до кінця року можуть сягнути 40%, а кількість людей які втратили роботу 7 млн. осіб. Варто відмітити, що якби всі мігранти залишалися в Україні та активно шукали роботу, показники безробіття були б значно більшими. Мобілізація до Збройних Сил України в свою чергу сприяла зменшенню показника безробітних[1].

То ж цілком очікувано, що на національному ринку праці ми спостерігаємо значну конкуренцію за кожне робоче місце. Згідно різних джерел інформації, кількість вільних вакантних місць на ринку праці України знизилась в 20-ть разів, якщо порівнювати даний показник з довоєнним періодом. Швидше за всіх знаходять собі роботу ті хто має гарні навички або досвід керування чи ремонту транспортних засобів. В середньому на пошук роботи відводиться три місяці.

Проте варто відмітити, що з часом, ринок праці після значних потрясінь та кризових явищ спричинених війною все ж повільно але відновлюється. Це проявляється в збільшенні кількості вакансій, хоч їх кількість і низька.

Протягом тривалого періоду війни перелік найбільш затребуваних спеціалістів практично незмінний. Майже 25% запропонованих вакансій припадає на сферу продажів. Також необхідні різноробочі без досвіду роботи, з низькою оплатою праці. Затребуваними також є працівники сфери транспорту та логістики. Сфера сільського господарства також потребує певних категорій працівників як і сфера будівництва.

Не менш важливим напрямком для підтримки національної економіки є розвиток нового власного бізнесу, адже це автоматично створює нові робочі місця та знижує рівень безробіття. Напрямок перспективний, але постає й інша проблема, тому, що лише бажання замало, оскільки люди які втратили житло та роботу навряд чи мають змогу витратити свої

останні заощадження та вкладати їх в нові бізнеси з нуля. В такому разі необхідна підтримка з боку держави та уряду для стимулювання безробітних громадян відкривати свою справу. Нарвзі відомо про проект уряду з грантової безповоротної підтримки нових бізнесів, який отримав назву "єРобота". Через додаток «Дія» з'явилась можливість онлайн-оформлення заяв на отримання міні-грантів. Дана програма акцентується на створенні нових робочих місць. Не менш важливим способом прискорити пошук роботи, особливо для внутрішньо переміщених громадян, є віддалена робота. Вона дає можливість працювати дистанційно з будь якого куточка країни, а тому варто звертати увагу саме на такі вакансії. Але на формування заробітної плати таких працівників впливає рівень володіння ПК, знання програмного забезпечення та англійської мови [2].

На сайті з пошуку роботи Work.ua. зазначається, що важливе значення має перекваліфікація, а також можливість пошуку роботи серед професій які дотичні до вашої професії. Не варто нехтувати можливістю долучитися до якихось онлайн- та офлайн-курсів. Це дасть змогу розширити спектр пошуку роботи або ж підвищити свою кваліфікацію. Якщо безробітний проявить готовність до таких змін в своїй професійній діяльності, це дасть йому змогу швидше працевлаштуватись. Не менш важливим є написання якісного резюме, яке повністю відповідає не тільки роботодавцю, а й вашим можливостям. Всі ці фактори разом дадуть в подальшому краще пройти співбесіду та працевлаштуватись [3].

Отож, в цей складний для нашої країни час, досить складно забезпечувати себе та свою родину всім необхідним, варто прикладати значних зусиль щоб зберегти робочі місця. А для тих хто їх втратив, необхідно значно більше для їх пошуку. Не варто довгий період перебирати вакансіями в пошуку високих заробітних плат, оскільки їх рівень знизився в усіх сферах діяльності. Особливу увагу необхідно звертати для молоді щодо нових урядових програм з підтримки малого бізнесу під грантові кошти від держави на власну справу.

Література

1. Війна змінює ринок праці: як державі разом з українцями побороти безробіття. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/viyna-zminyuye-rinok-praci-yak-derzhavi-razom-z-ukrajincyami-poboroti-bezrobittya-novini-ukrajina-11946903.html>
2. ЄРОБОТА: гранти від держави на відкриття чи розвиток бізнесу. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=94321ef8-1418-479c-a69f-f3d0fdb8b977&title=Robota-GrantiVidDerzhaviNaVidkrittiaChiRozvitokBiznesu>
3. Новини ринку праці. URL: <https://www.work.ua/news/ukraine/>

Белов Д.О.

здобувач вищої освіти, група ЕП-21М-1,4
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Існує думка, що вперше термін "Стратегія" у науковий обіг увів (взявши його з військової науки) А. Чендлер-молодший у 1962 році для описання одного з видів управління будь-яким комерційним підприємством. Розробка ідей стратегічного управління знайшла відображення у роботах багатьох авторів того часу. Одним із перших учених, який заклав засадничі основи уявлень про стратегію як особливий процес управління підприємством (організацією) був Ігор Ансофф.

Досліджуючи особливості стратегій бізнесу І.Ансофф сформулював деякі її специфічні характеристики [2]: